

УДК687.122.016

Оксана ЗАКОРА, Ольга НОДА, Оксана ЩЕРБИНА
Херсонський національний технічний університет, Україна

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТКАЦЬКОГО ДИЗАЙНУ

Мета. Аналітичне дослідження літературних джерел з питань ткацького дизайну у ретроспективі розвитку загальної технології дизайн-проектування тканин полотен.

Ключові слова: дизайн-проектування, структура тканин.

Постановка завдання. Для правильного розуміння закономірностей створення текстильних виробів, які відповідають сучасним вимогам дизайнерського оформлення, необхідно дослідити основні етапи становлення ткацького дизайну та виокремлення його у самостійний напрямок текстильних технологій.

Методи досліджень. У роботі використано загальнологічні методи дослідження, які застосовані у якості комплексного методичного підходу до визначення ролі і основних етапів розвитку науки про дизайн тканин технологічними засобами.

Результати досліджень. Основоположні принципи розробки нових структур та переплетень тканин (рис. 1.6), як елементарного засобу ткацького дизайну, викладені у фундаментальних працях вчених ще наприкінці ХІХ – на початку ХХ сторіччя, на основі яких започаткована фазова теорія професора Новікова М.Г., яка стала базою для теорії проектування тканин. Великий внесок у розвиток теорії проектування зробили професора Ланговий Н.П., Кутєпов О.С., Дамянов Г.Б., Сурніна Н.Ф., Єрьоміна Н.С., які сформулювали основні закономірності розташування і взаємодії ниток у тканині [1].

Аналіз сучасного стану досліджень в області теорії і практики формування тканин показав, що питання вивчення структури тканин і розробки методів їх проектування, які розглянуті у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, в тому числі професорів Чугіна В.В., Щербаня В.Ю., Прохорової І.А., Чепелюк О.В., Пелик Л.В., спрямовуються на принципи прогнозування заданої будови і властивостей готових текстильних виробів [1-3], що у кінцевому результаті відображається на вирішенні деяких питань дизайнерського оформлення. Тобто проектування дизайну тканин полотен нерозривно пов'язане з теорією і практикою будови тканин, що обумовлено одним предметом дослідження – структурою і переплетенням.

Рис. 1. Етапи розвитку ткацького дизайну

Отже, у розвитку цього наукового напрямку можна виділити три основних етапи, які послідовно призвели до формулювання сучасних аспектів ткацького дизайну (рис. 1), та полягають у дослідженні впливу на дизайн тканин різних десинаторських прийомів та умов тканиноформування, розробці методик прогнозування заданої структури тканини та рельєфу поверхні, проектуванні тканин за заданою уробіткою і раціональною проборкою ниток, за порядком фазової будови тощо. Таким чином, у сучасних технологіях ткацтва сформувались засоби технологічного впливу на дизайн лицьової поверхні тканини: величини уробітки ниток на зміну поверхневого шару тканини; заправних параметрів тканини на рельєф тканого полотна; величини рапорту переплетення на фактуру тканини; різного натягу основних та утокових ниток на створення візуальних ефектів.

Висновок. Послідовний аналіз літературних джерел з питань розвитку ткацького дизайну дозволив виокремити три основних етапи його розвитку і визначити його у якості самостійного напрямку дизайнерського оформлення текстильних виробів.

Література

1. Прохорова І.А., Загора О.В. Проектування тканин: навч. посіб. Під ред. І.А.Прохорової. Херсон: ХНТУ, 2012. 342 с.
2. Чугин В.В., Чепелюк Е.В. Прогнозирование технологичности структуры ткани: Монография для специалистов в области технологии тканей. Херсон; изд.–во государственного технического университета, 2003. 180 с.
3. Пелик Л.В. Научові основи формування асортименту та якості фільтрувальних текстильних матеріалів: монографія. Львів: Львів. комерц. акад. 2010. 239 с.